

آشنایی با

مرکز آموزش مهارت های بالینی

Clinical Skills Training Center

دانشکده پرستاری و مامایی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)

مقدمه :

یکی از مهمترین حوزه های توسعه پایدار در جوامع بشری، بخش بهداشت و درمان است که ارتباط مستقیمی با سلامت انسان ها داشته و وظیفه خطیر حفظ و اعاده سلامتی به جامعه انسانی را بر عهده دارد. ارائه بهینه خدمات بهداشتی و درمانی بدون مشارکت کلیه ظرفیت های موجود، همراه با عملکرد موثر و کارآمد و ارائه خدمات مستمر امکان پذیر نمی باشد

در میان کارکنان بخش بهداشت و درمان، پرستاران و ماماها بزرگترین گروه حرفه ای در سیستم بهداشتی درمانی به حساب می آیند. در کشور ما طبق آمار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۸۰٪ شاغلین سیستم بهداشتی و درمان پرستار و ماما هستند که نقش بارزی در سیستم سلامت جامعه عهده دار هستند.

در کشور ما حدود ۱۴۰ هزار پرستار و ۲۰۰۰۰ هزار ماما مشغول ارائه خدمات هستند. بر اساس برآورد های آماری و طبق استانداردهای بهداشت و درمان به ازاء هر ۱۰۰۰ نفر جمعیت ۳ پرستار و به ازاء هر ۱۰۰۰ تولد حداقل ۳۰ ماما مورد نیاز است. بر این اساس کشور ما با کمبودی حدود ۱۴۰ هزار پرستار و ۲۰۰۰۰ هزار ماما مواجه است که مراکز آموزش عالی مهمترین نقش را در جبران این کمبود عهده دار می باشند.

در این میان دانشگاه آزاد اسلامی در حال حاضر مسئولیت تربیت حدود ۶۰٪ ظرفیت پذیرش دانشجویان در رشته های پرستاری و مامایی کشور را عهده دار گشته است. قدر مسلم رعایت استانداردهای آموزشی در تربیت این افراد تاثیر بسزایی بر تربیت کادر پرستاری و مامایی مراکز بهداشتی درمانی کشور خواهد داشت و نتایج آن مستقیماً بر سلامت جامعه متوجه خواهد بود.

از آنجا که قسمت عمده ای از برنامه آموزش رشته های فوق، دروس کارآموزی و کارآموزی در عرصه می باشد و هر دانشجوی پرستاری یا مامایی حدود ۳۵ واحد درسی بالینی (حدود ۱۸۰۰ ساعت) را باید بگذراند، آمادگی وی برای حضور در بالین بسیار حائز اهمیت است چرا که دانشجویان فوق در صورت نداشتن مهارت بالینی لازم ممکن است عوارض جبران ناپذیری را به مددجویان وارد نموده و علاوه بر مسائل انسانی، اعتبار و جایگاه دانشگاه آزاد اسلامی را که همواره زیر ذره بین قرار دارد، خدشه دار نمایند.

آشنایی با دانشکده پرستاری و مامایی واحد اصفهان (خوراسگان)

دانشکده پرستاری و مامایی واحد اصفهان (خوراسگان) به منظور تربیت قسمتی از کادر بهداشتی درمانی مورد نیاز کشور از سال ۱۳۷۱ در مقطع کارشناسی پرستاری و از سال ۱۳۷۲ در مقطع کاردانی رشته مامایی پس از تصویب شورای گسترش دانشگاه های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به پذیرش دانشجو اقدام نمود. دانشکده پرستاری و مامایی در سال ۸۱ نیز از طرف هیئت اعزامی شورای گسترش دانشگاه های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مورد ارزیابی مجدد قرار گرفت و صلاحیت آن برای تربیت دانشجو مجدداً به تأیید رسید. تاسیس این دانشکده طبق مجوز شماره ۱۰۶۸۵۲/۶۷ دفتر تشکیلات و روش های سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی در تاریخ ۸۵/۸/۸ مورد تصویب نهایی قرار گرفت و در مهر ماه سال ۱۳۸۷ مجوز پذیرش دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد آموزش پرستاری در کلیه گرایش ها توسط شورای گسترش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی صادر گردید.

تصویر شماره ۱: نمای ورودی دانشکده پرستاری و مامایی

این دانشکده در فضایی به مساحت تقریبی ۳۱۰۰ متر مربع در ۲ طبقه بنا شده و دارای ۲۳ عضو هیات علمی تمام وقت، ۱۳ کلاس درس مجهز به تجهیزات کامل آموزشی، کتابخانه تخصصی، چهار آزمایشگاه آموزشی، دو مرکز تحقیقات و دو سایت اینترنت با ظرفیت ۲۰ کاربر می باشد. این دانشکده اولین دانشکده مصوب پرستاری و مامایی در منطقه چهار بوده و دانش آموختگان آن اغلب در مراکز بهداشتی درمانی مشغول خدمت گردیده اند.

آشنایی با مرکز آموزش مهارت های بالینی (CSTC)

این دانشکده به منظور ارتقاء کیفیت آموزشی به ویژه در جهت کسب مهارت های بالینی دانشجویان پرستاری ، مامایی اقدام به تاسیس مرکز آموزش مهارت های بالینی (CSTC) Clinical Skills Training Center نموده است.

CSTC به عنوان نمادی از یک بیمارستان در ابعاد کوچک بوده که در طبقه دوم دانشکده پرستاری و مامایی تاسیس شده است و با فراهم نمودن وسایل آموزش و شبیه سازی، فرصتی را ایجاد می کند تا دانشجویان علوم پزشکی در محیطی آرام و کنترل شده مهارت های تکنیکی و ارتباطی را قبل از ورود به عرصه بالینی فراگیرند و برای اولین برخورد حرفه ای با بیمار آماده گردند. CSTC در واقع به عنوان پلی بین تئوری و بالین عمل می کند و امکان تجربه ای بدون استرس را برای دانشجو فراهم می نماید.

هدف از تاسیس مرکز آموزش مهارت های بالینی (CSTC) :

فراهم نمودن محیطی مناسب جهت یادگیری مهارت های عملی دانشجویان پرستاری ، مامایی و دندان پزشکی به منظور آماده سازی آنان جهت ورود به محیط های بالینی واقعی

مزایای تاسیس مرکز آموزش مهارت های بالینی (CSTC)

- توسعه خدمات آموزشی متناسب با نیاز مددجویان
- عینی نموده محتوای آموزشی
- یادگیری مهارت های بالینی در محیطی شبیه سازی شده
- امکان تمرین و تکرار مهارت ها در محیطی امن
- کاهش استرس و نگرانی دانشجویان قبل از ورود به عرصه بالین
- ارتقای مهارت های ارتباطی دانشجویان
- ارتقای مهارت های تفکر انتقادی و کار گروهی
- بهبود شیوه های ارزشیابی بالینی
- انجام پژوهش های مرتبط با اهداف

امکانات مرکز آموزش مهارت های بالینی (CSTC) :

مرکز آموزش مهارت های بالینی دانشکده پرستاری و مامایی واحد اصفهان (خوراسگان) در فضایی به مساحت ۳۰۰ مترمربع بنا شده است . این مرکز دارای یک مسیر ورودی و یک مسیر خروجی به منظور برگزاری صحیح و استاندارد آزمون OSCE (آزمون عملی پیش کارورزی) می باشد .

تصویر شماره ۲ - ورودی مرکز

در بدو ورود ، اتاق رختکن دانشجویان به منظور تعویض لباس مجهز به ۳۰ کمد پیش بینی شده است .

تصویر شماره ۳ - اتاق رختکن دانشجویان

در این فضا دفتر اساتید به منظور محل مراجعه دانشجویان به اساتید مربوطه و نیز محل استراحت اساتید پیش بینی شده است. این دفتر به سیستم کامپیوتر و اینترنت و نیز سیستم شبکه اتوماسیون اداری مجهز می باشد.

کلاس آموزشی: با ظرفیت ۳۰ نفر مجهز به دیتا پروژکتور ، کامپیوتر و پرده نمایش به منظور برگزاری کلاس در حین آموزش های عملی تاسیس شده است.

تصویر شماره ۴: کلاس آموزشی مرکز آموزش مهارت های بالینی

اتاق احیاء: به منظور آموزش CPR مقدماتی و احیاء پیشرفته به دانشجویان پرستاری ، مامایی و دندان پزشکی این اتاق به کلیه امکانات شامل یک دستگاه مولاژ احیای تمام تنه، سه دستگاه مانکن CPR نیم تنه ، ۴ دستگاه مانکن Intubation ، ترالی احیا، ۲ دستگاه DC شوک، یک دستگاه الکترو کاردیوگرافی، یک دستگاه ساکشن، ۳ دستگاه لارنگوسکوپ، ۳ عدد کولار، ۲ عدد آمبویگ بزرگسالان، ۱ دستگاه مولاژ تراکتوستومی ، تخته شوک و داروهای احیا تجهیز شده است.

تصویر شماره ۵: اتاق آموزش احیا

اتاق نوزادان: به منظور آموزش نحوه مراقبت از نوزاد و نوزاد نارس، با امکاناتی شامل: انکوباتور نوزاد، تخت نوزاد، تخت اطفال، ۴ مولاژ احیای نوزاد، ترازو، ۲ عدد آمبویک نوزاد، ۱ دستگاه لارنگوسکوپ اطفال، ۱ دستگاه مولاژ تراکتوستومی اطفال و یک دستگاه مولاژ انتوباسیون نوزادان و سایر تجهیزات لازم تجهیز شده است.

تصویر شماره ۶: اتاق آموزشی نوزادان

اتاق سمیولوژی: جهت آموزش نحوه معاینه فیزیکی به دانشجویان پرستاری و مامایی با امکانات آموزشی لازم شامل: ۱ دستگاه مولاژ CPR، ۲ دستگاه مولاژ آموزش سمع قلب و ریه، ۱ ست کامل مولاژ زخم، مولاژ معاینه داخل چشم، مولاژ معاینه گوش، ۸ دستگاه ست کامل اتوسکوپ و افتالموسکوپ، ۳ دستگاه فشارسنج دیجیتال بازویی، ۱ دستگاه فشارسنج مچی، ۱۵ دستگاه فشار سنج عقربه ای، ۳ دستگاه فشارسنج جیوه ای، مولاژ نمایش تراکتوستومی و لارنگوسکوپی، ترمومتر گوشی، ۱۵ دستگاه ترمومتر دیجیتال، ۲ دستگاه گلوکومتر، ۱ دستگاه پالسی اکسی متر، ۱ دستگاه مولاژ NGT تخت بیمارستانی، تخت معاینه و مولاژ کامل انسان، می باشد.

تصویر شماره ۷: اتاق سمیولوژی

اتاق بستری: جهت آموزش پروسیجرهای عمومی مانند دارو دادن ، تزریقات ، رگ گیری ، وصل سرم ، قراردادن NGT و انجام گاوآژ ، آموزش شستشوی معده و لاواژ ، حمل و نقل بیمار ، پوزیشن دادن ، کنترل علائم حیاتی ، سونداژ مثانه ، اکسیژن درمانی ، پانسمان ، آماده سازی تخت بیمار ، دهان شویه ، استفاده از سرما و گرمای موضعی ، انما ، ساکشن تجهیز گردیده است . تجهیزات اصلی این اتاق عبارت است از: ۵ عدد مولاژ تزریق عضلانی، ۳ دستگاه مولاژ تزریق وریدی، یک دستگاه مولاژ نمونه گیری خون شریانی، انواع داروها در اشکال مختلف خوراکی، تزریقی و استعمال خارجی، ویل چیر، برانکارد، ساکشن دیواری، ساکشن پرتابل، مولاژ سونداژ

تصویر شماره ۸: برخی تجهیزات اتاق بستری

اتاق مامایی: در این اتاق کلیه امکانات لازم برای شبیه سازی یک زایشگاه ، برای آموزش دانشجویان مامایی پیش بینی شده است .

تصویر شماره ۹: اتاق آموزشی مامایی

امکانات این اتاق عبارت است از: مولاژ مکانیکی زایمان، تخت ژنیکولوژی، مولاژ کامل انسان، تخت بیمارستانی، پاراوان، سونی کیت، ست کامل معاینه پستان، ۳ دستگاه مولاژ بارداری، مولاژ سونداژ زنان، مولاژ معاینه لثوپولد، ست D&C ست سزارین، ست اپیزیوتومی، مولاژ کامل اپیزیوتومی، مولاژ کامل رحم و ضمایم، ۲ دستگاه هیت لامپ

اتاق عمل: به منظور تجربه دانشجویان از فضای اتاق عمل، این اتاق با امکانات لازم شبیه سازی شده است و علاوه بر آشنایی دانشجویان با فضا و تجهیزات اصلی اتاق عمل، انجام تمرینات اسکراب و شستشوی دست ها نیز در این فضا میسر می گردد. تجهیزات اصلی این اتاق عبارت است از: تخت اتاق عمل، چراغ سیالتیک، سینک اتاق عمل، ست کامل زخم، ست لاپاراتومی، انواع پنس ها، پمپ انفوزیون، پمپ تزریقی

تصویر شماره ۱۰: اتاق عمل آموزشی

خدمات آموزشی مرکز:

- این مجموعه به منظور ارائه دروس ذیل به دانشجویان آماده سازی شده است:
- واحد عملی درس اصول و فنون و مهارت های پرستاری دانشجویان پرستاری
- واحد عملی درس پرستاری در فوریت ها
- واحد عملی درس بررسی وضعیت سلامت دانشجویان پرستاری
- واحد عملی درس اصول و مهارت های پرستاری و مامایی دانشجویان مامایی
- واحد عملی درس سمیولوژی دانشجویان مامایی
- واحد عملی درس CPR دانشجویان دندان پزشکی
- کمک به آموزش درس بارداری و زایمان دانشجویان مامایی
- کمک به آموزش درس نوزادان دانشجویان مامایی

قوانین مرکز:

در مرکز آموزش مهارت های بالینی، دانشجویان روزانه بر اساس دروس نظری ارائه شده ابتدا توسط مربیان فن پرستاری آموزش دیده و سپس پروسیجرهای آموزش دیده را تمرین خواهند نمود.

- ۱- کلاس عملی تجسمی از محیط بیمارستان است. لذا رعایت قوانین حرفه ای الزامی است.
- ۲- برنامه کلاس، گروه بندی و ساعات تمرین مهارتهای پرستاری و مامایی در تابلوی اعلانات نصب می شود.
- ۳- حضور دانشجویان در کلیه کلاسها و ساعات تدریس و تمرین ضروری است.
- ۴- کلاس های این مرکز راس ساعت برگزار می گردد و ۵ دقیقه بعد از آن درب مرکز بسته می شود. در صورت دیر رسیدن دانشجو، به هیچ وجه اجازه ورود به کلاس به دانشجو داده نخواهد شد.
- ۵- استفاده از یونیفرم تعیین شده ضروری است: ماتو سفید، مقنعه و شلوار سورمه ای، کفش سفید پرستاری
- ۶- در صورت نداشتن یونیفرم تعیین شده، از ورود دانشجو به مرکز جلوگیری خواهد شد.
- ۷- تعویض لباس دانشجو در اتاق رختکن انجام گرفته و لباس ها و وسایل در داخل کمدهایی که حاوی کلید می باشند قرار داده می شود. به هیچ عنوان دانشجو حق بردن وسایل به داخل اتاق های مرکز را ندارد.
- ۸- بعد از خروج از مرکز، کلید کمدها مجدداً بر روی آنها گذاشته می شود. دانشجو به هیچ عنوان حق خارج کردن کلید کمدها و گذاشتن لباس در کمدها و قفل کردن آنها را در حین خروج از پراتیک ندارد.
- ۹- استفاده از کمدها فقط برای زمانی می باشد که دانشجو در داخل پراتیک کلاس یا تمرین دارد.
- ۱۰- در کلاس های عملی مبحث درس توسط استاد مربوطه بر روی ماکت نمایش داده می شود. دانشجو موظف است با دقت به مراحل و چگونگی انجام تکنیک توجه کند ساعاتی نیز برای تمرین تکنیک ها در نظر گرفته شده که دانشجو با حضور استاد مهارتهای آموخته شده را تمرین کند.
- ۱۱- دانشجو موظف است تکنیک صحیح انجام کار بر روی مانکن یا ماکت را به روش صحیح توسط استاد مربوطه آموزش ببیند و بعد آن را بر روی مانکن انجام دهد تا به وسایل آسیبی نرسد.
- ۱۲- رعایت ادب، صبر و دقت در کلاس های عملی ضروری است.
- ۱۳- لازم است دانشجو جهت آماده شدن برای ورود به عرصه بالین، در تمام مدت انجام تکنیک ها بایستد.
- ۱۴- در حفظ وسایل و تمیز نگه داشتن آنها کوشا باشید. در صورت تخریب وسایل، دانشجو ملزم به تهیه آن خواهد بود.
- ۱۵- به دلیل گران و حساس بودن مانکن ها و وسایل پراتیک، از دست کاری آنها خوداری نمایید. در صورت جابجا کردن مانکن ها دقت لازم را به عمل آورید تا از افتادن و صدمه به وسایل جلوگیری گردد. در صورت آسیب به مانکن ها با دانشجویی خاطی برخورد خواهد شد.
- ۱۶- پس از تدریس یا تمرین مهارتها دانشجویان به صورت نوبتی موظف به جمع آوری وسایل و مرتب کردن اتاق هستند. برای هر وسیله جای بخصوصی در نظر گرفته شده که با اتیکت مشخص شده است.

۱۷- از انداختن اشیاء تیز و برنده در داخل سطل ها خوداری نمائید .جهت انداختن این وسایل از وسایل درب دار مخصوص استفاده شده است.

۱۸- داشتن زیور آلات ، ناخن بلند و لاک در مرکز ممنوع است.

۱۹- به هیچ وجه از تلفن همراه در کلاس های عملی استفاده نفرمائید در صورت استفاده مطابق مقررات برخورد خواهد شد.

۲۰- هرگونه فیلمبرداری و عکاسی در کلاس های عملی ممنوع است ، می توانید مطالب مهم را یادداشت کنید.

۲۱- جهت یادداشت برداری از نکات گفته شده در کلاس پراتیک، از مداد استفاده کنید. همراه داشتن خودکار در کلاس ممنوع می باشد.

۲۲- امتحان عملی مهارتهای پرستاری به شکل انفرادی و به صورت نشان دادن مراحل هر تکنیک با توجه به اهداف ، وسایل مورد نیاز ، روش و اجرا و توجهات خاص آن انجام می شود.

۲۳- داشتن خودکار چهار رنگ ، مداد ، پاک کن ، ساعت ثانیه شمار و قیچی در روز امتحان ضروری است.

۲۴- لازم است دانشجو نیم ساعت قبل از زمان تعیین شده برای امتحان در محل امتحان، حضور یابد.

۲۵- توجه کنید قبل از امتحان عملی مهارتهای پرستاری ، تمرین کافی برای هر تکنیک داشته باشید.

۲ - تصاویر ضمیمه:

تصویر شماره ۱۱: فضای داخلی مرکز

تصویر شماره ۱۲: انبار مرکز

تصویر شماره ۱۳: محل آموزش اسکراب و شستشوی دست

شصت و چهار شماره ۱۴: برخی تجهیزات اتاق عمل

تصویر شماره ۱۵: اتاق بستری آموزشی ۱

تصویر شماره ۱۶: اتاق بستری آموزشی ۲